

Od našich přátel

Dopisy stěsného obsahu vždy milo- rčí otkneme. Musí však být svého ob- ehoedního oznamování, jakoli i osob- ních narálek prosty a plným jménem podpisy. Aby se předešlo možným myš- kám, musí dopisy být stěsné a hlavně prave na jednu stránce každé- ho listu psány. Jinak zodpovědnost za správné stěsnění na sebe nebeteme; závod vůbec za dopisy není zodpo- vědným.

SCOTLAND, S. D., 5. října 1914. — Čtená redakce! Po skon- čení sklízni echi milému čtenář- stvu Pokroku sdělit, jak se v na- ší krajinně urodilo. Obilí bylo do- sti uspokojivé. Oves sypal od 16 až 35 bušů a pšenice od 8 až 15 bušů po akru. Těz korny jsou zde místy dosti pěkné a ně- které půjdou až 40 bušů po a- kru. Někteří farmaři již začíná- jí kornu vybírat. Těz zimní pře- nice na poli oseta si stojí v pěk- ném stavu. Těz jsme tu měli pěk- nou cenu za pšenici a sice až \$1.12 bu. Nyní však zase cena je- jí poklesla na 92c, oves 38c a kor- na 63c stará. Ondyno tady byl na návštěvě pan Josef Fozek od Tábora, tak se divil, jakou tu máme krásnou kornu a pravil, že v okolí Tábora takovou neviděl, při čemž dodal, že korna, co zde viděl, mohla by jít asi 50 bušů po akru. Těz zde byly na návště- vě paní Jelena Bartíková a je- jí dvě mladší sestry. Jak jsem se dověděl, znamenitě se jim zde lí- bílo. Díky vám za návštěvu a přijďte zase. Těz zde byl na ná- vštěvě pan Josef Libertin z Ra- pids City, kde vlastní velkou re- ně. Jak mi řekl, dává se mu tam výborné, ačkoliv tamní po- zemky nehodí se pro farmaření, nýbrž jenom k dobytkaření. Po- zemky se tam prodávají od \$5 do \$10 akr. Musím zároveň se zmí- nit, že se mi "Pokrok" velice lí- bí a nejvíce mě zajímá čtení o té válce ve staré vlasti, jakož i ty rozdílné zprávy z celého světa. Musím již zase přestat a až po- druhé zase více. S krajanským pozdravem Alois Matucha.

— Vaše zprávy budou vždy ví- tané a proto kdykoliv se ve va- šem okolí něco důležitého pří- hodi, jen to napíste. My zprávy milerádi otkneme a čtenáři vám budou za podávání hodnověrných zpráv povděční.

ROY, Mont. — Čtená redakce! Po dlouhém čase nechávám zase o sobě vědět a doufám, že uveřej- nění v přátelských dopisech toho- to krátkého dopisu mi neodpře- te. Počasí tu máme spíše sušší; pšenice již vzházejí a dosud pěk- ně vyhlíží. Mrazíky dosud ještě nepřišly. Úroda letošní nebyla skvělá následkem sucha; ranně zaseté obilí však přece něco udě- lalo. Zásobujem se pomalu na tu zimu palivem. Jestliže namok- ne a hned nezamrzne, budem hle- děti ještě něco přerie prlomit. Městčko nám pokračuje, již i e- levator je v činnosti, jen kdyby bylo stále tam co vozit. Žádám laskavě touto cestou některého et. krajana od Hill City, Aitkin Co., Minnesota, o adresu přímo mně, s nímž bych písemně sty- ky mohl navázati, za čez bych mu byl velice vděčen. Výlohy po- štovné bych mu rádhradil. Dále sděluji et. čtenářstvu "Pokroku" a zároveň upozorňuji je na ne- dávno uveřejňovaný historický román "Potopa". Jest to dílo Sienkiewiczevo — velevzácné. Mám celý román ve 4 svazcích, který jsem z Čech sebou přivezl; já sám jej již dva. až třikráte četl. V zimě jde od souseda k sousedu a mnoho petroleje i v no- ci se při něm spálilo, poněvadž je to čtení velice poutavé, srozumitel- něho slohu. Doufám, že jej et. redakce nebude zkračovati, na- pak doslova jej uveřejní. Historie tato se právě hodí na dvojná- evropské poměry, a když už jsem tak o ně zaváděl, přispějme, kra- ján, všichni bez rozdílu ubohým sirotům tam za mořem! Já dám také co nejdříve. Přeje Vám mnoha zdraví, jakoli i skvělé vítěz- ství slovanským zbraním, jsem Váš odhřatel ve jméno

Joseph Mashek. — Budeme Vám povděční a s- vltáště široký kruh našeho čte- nářstva jistě s potěšením bude Vaše zprávy čísti. Proto jen ča- sto dopisujte. WAGNER, So. Dak. — Čtená- redakce! Musím se téz chopit pé- ra, ačbych něco napsal z našeho ro- kol. Vím, že jest zde značná s-

la čtenářů milého nám "Pokro- ku". Žádný však z nich nikdo- ničeho nenapíše, ba i náš jednatel, zdá se, jako by se v zimní spánek pohroužil. Nevím, co se mu to stalo, že tak dlouho žád- ných zpráv již k otknění Vám ne- zasílá. Dne 29. m. m. na výstavu a prohlédnutí si kornového palá- ce v Mitchell, S. D., je-li se odtud podívat pp. Soukup s manželkou, Dostál s manželkou, Škorpiak s manželkou, Jos. Uherka, L. Ho- molka, slečna Kulhavých, sl. Be- ránkova a, jak jsem doslechl, všem se tam znamenitě líbilo. — V min. týdnu pro p. A. Škorpiak kornu drollil p. J. Uherka. Mys- lím, Joe, že na nějaký čas to bu- de asi poslední tvůj "džáb". — Karel Kulhavý koupil od L. Ho- molky 160 akrů pozemku a Ho- molka opět od Kulhavého 77 a- krů. Jaká byla cena v obou pří- padech, jsem se ještě nedověděl. Myslim však, že by Kulhavý s tím kupováním již měl přestat, neboť bude-li tak pokračovat, vbrzku bude polovinu pozemku v okresu vlastnit. — Hoší zdejší české spo- lečnosti, jež vlastní mlátičku, s- níž min. sobotu mláčené dokonči- li, byli jak náležitě veselí, neboť písčala po celé dvě hodiny byla v činnosti. — Pan Jan Dostál st. jest povážlivě nemocen a nalézá se v lékařském ošetřování. Jest přáním, by se p. Dostál v brzku opět úplně pozdravil. — Ondyno předšlidi se do Wagner Anton Bouška z Nashville, Tenn., a ho- dlá si zde zaříditi obytnickou díl- nu. Můžeme tudíž ty "hušáky" honit dost, neboť rozedereme-li si bagančata, mistr nám je opět do- brě spraví. — Dne 28. m. m. v o- benee zdejší škole započal zde vyučovat rev. F. Junek a sice ve školním distr. čís. 6. — S pozdra- vením na všechny a s přáním, aby více z naší velké zdejší osady krajané a zvláště p. jednatel do- pisoval, znamenám se

Všude-byl. — DISPUTANTA, Va., 25. září. — Úryvky z 20-letého pobytu na Volyni v Rusku. — Ct. redakce! Když jsem četl v "O. A." zprávu od Dra. Breuera, o té svobodě, požívané všemi jak v politice, tak náboženství, jak mu o ní ti jáni profesori v Berlíně, na jeho zpá- teční cestě z Prahy, povídali, vel- mi mě to překvapilo a zvláště o- uoho profesora líčení, že jsou Češi v Rusku zlatým písmem za- znamenáni, že jim vlada, jak jich jest totiž 20, stavi školy, učitelo- vě že jsou vládou placeni a že se v každé škole výhradně český učí. Tomu ale všemu není tak, ný- brž pravý toho opak. Proč všech- no to zmíněný profesor líčil v tak růzových barvách, jest pocho- pitelno a není k tomu třeba nija- ké zvláštní filosofie — když však se to dále veřejným tiskem roz- šíruje těm, jimž ruské poměry nejsou známy, jest to politová- ní hodno a každý, jenž to veřej- ně rozšíruje, měl by se o věci dří- ve přesvědčit, než ji veřejně roz- trušuje a nepovídá nesprávnost. — Za poslední polské revoluce v r. 1862, vlada všem, kteří se jí súčastnili, skonfiskovala jak ne- movitý tak i movitý majetek a vyhnala je na Sibir a na ty, již zůstali, uvalila velké pokuty a daně. V Rusku říkalo se, že každ- ý Polák je zrádcem Ruska a každý Němec, že jest Luther. V tom samém čase bylo nevolnictví a robota šlechtě zrušena, po po- py však zůstala a ještě, když jsem v r. 1896 odjížděl, byla v platnosti. Každá farnost tam dr- ží mnoho vybraných polů, lesů a luk. Popovci muselo vždy jít 70 sekáčů na louku, aby trávu za den na ní posekali a při tom každ- ý musel 1/2 morku posekat. Za prohršení udělovali, že hřánek musel jít k popovi na několika- denní práci a co pop nařídil, poli- tický úřad neměl práva zrušit. P'auzují ten zvyk posud, nevím. Po zrušení roboty mušici nešli jinak na práci, nežli jen za dobrý plat. Šlechta následkem toho by- la nucena své majetky prodat a tak každý prodával a dost lacino — od 5 do 30 rublů mork. Kdo mohl prodat, ještě něco dostal za majetek, ale ti, kterým to přišlo do dražby, velmi málo toho do- stali. Jednou jsem byl přítomen, kdy se prodalo šest majetků se- vším příslušenstvím. Oihad byl přes 300,000 rublů, při dražbě to vydražili však na 62,500 r. Bylo to koupeno jedním ruským spo- lekem, který za tím účelem byl za- ložen, tak aby všechny takové ma- jetky přišly do ruských rukou.

Ten spolek podnes jest v trvání. Polák, jak jednou prodal, anebo bylo mu prodáno, byl i byl pravo- slavným, nemá více práva pozem- ky kupovat. Následkem těch po- měrů začali se na Volyni nejdřív Němci z ruského Polaka stěhovat, neboť dostali právo. Ti, co přišli z Halice neb Pruska, práva ke kupování neměli a mohli kupovat pouze na 99 let. I do Čech se ty zprávy dostaly, jak totiž lacino a dobré pozemky jsou na Volyni ke koupi. Tehdy byli Češi téz novi- nami vyzýváni a slibováno jim, jaké tam budou mít výhody. Dva- cet let, že budou svobodni ode všech daní, nikdy že nebudou od- vádění k vojsku. A tu se jich šlo množství o tom přesvědčit. Ti pak zlákali jiné a přinesli zprávy, že tam bude Dubno a 7 dvorů v dražbě prodáváno. Přišli do Čech i různí agenti, kteří lid zrazovali před odjezdem do Ameriky, aby raději do Ruska se přesídili, neboť kdo prý jede do Ameriky, ná- rodně se tam ztratí. Tu ztřeště- nost a omezování svobody již ten- kráté dobře znali a tak kde kdo mohl, prodal — některý se ško- du a na tu dražbu sjelo se jich 400 rodin, z nichž každá měla slušné jmění — někteří až 10,000 rublů. V tom čase bylo v Rusku vše lacino. Češi si tam zařídili hned několik hospod a tak se pi- lo, hrálo, tancevalo — vedl se rozkošný život, tak že než přišla dražba, někteří svůj celý kapitál promarnili, ba bylo mezi nimi mnoho neurvalců, že i židy před dražbou domácí páni museli vy- házet, jako by již oni byli všeho pány a na potkáni, když jeli na voze, tak některé židy i chlapy bičem šlehali. Mušici se shýbali, neboť v nich ještě ta otrokářská krev kolovala. Byla by to hrozná hi- storie vypisovat, jak někteří šle- chtičtí polští s těmi nevolníky na- kládali. Když židé viděli, co ma- jí k očekávání od těch nových páni, strčili hlavy dohromady, jak by tomu odpomohli a také se jim to zdařilo. Sehnali peníze, dali jednomu Rusovi, který byl od Čechů zplnomocněn ke koupi, úplatek a ten ani nabídku nepo- dal a od dražby odstoupil. Jak mně bylo od očíých svědků sdě- leno, usnesli si ti uvědomlejší, aby se to nezdražilo, protože vidě- li, že v tom lidu je mnoho nezá- doucích živlů, aby nepovstaly ne- milé následky — ruská vlada to- řič nezna žertů. Na několik mē- síců před dražbou, přijel tam téz bývalý zběhlý student Hrdlička, který pro pobuřující řeč proti vládě z Kutné Hory ušel do Pru- ska, kde dostouval a přijímá- not nové evang. náboženství. Na to přijel do Ruska, kamž za nedlouho přijel ještě jeden stu- dent a v Dubně se usadil. Mušic vlada oba slibit, že budou lid pomalu připravovat na pravosla- ví. Za nějaký čas tam přijel F. Kašpar s milenkou a nechal se oddat. Ruské náclnictvo shleda- lo takový lid, všelijak podvídá- ny, s ujistěním, že to jsou všechno husité a Čes. br. Bylo mezi nimi asi 20 evang. rodin a ty vedly prým, poněvadž oni se nedopo- ušeli takových nepřístojností a u- snesli se, aby založili společnost, v ní zvolili Příbyla za předsedu, rev. Hrdličku za pokladníka a Ja- natu za účetníka. Těm museli skládat peníze na koupi Dubné a těch dvorů. Několik jich však odstoupilo a koupili na svoji pěst. Když ale chtěli udělat zprávu, kupci museli přimout již tehdy pravoslavi, neboť po revoluce žádný Polák nesměl kupovat — u Rusů každý řim. katol. jest Po- lák. Když ale vlada se dověděla, co tam jest českých rodin a, jak bylo namluveno, sami husité a Čes. br., přijeli do Dubno gen- gubernátor a mnoho jiných svě- tských i duchovních hodnostářů, kteří lid vyzvali, aby všichni při- jmuli ruské poddanství. Gub. měl k lidu řeč, on prý jejich oteo- vě vytrpěl a jak byli pronáše- dovaní, zbavování majetků a zvlá- ště k tomu všemu ještě že byli vy-

povězeni. V Rusku však že mohou konat vše svobodně, vlada že ve všem je bude podporovat a tu hned jich přes 200 přijalo pod- danství, při čemž každý dostal ti- štěný list, v němž vše bylo zřejmē vytknuto, až na některé odedyl- ky a sice místo — 20 let neplatit daně — stálo na papíře pouze 5 let a místo, že nikdy nebudou k vojsku odváděni, stálo, že jen ti, kteří přišli z Čech, jsou vyjmuti, kdežto v Rusku zrození, musí jíti již k odvodu. Ba i ti, již přišli později, byli hned vzati k vojsku dříve, nežli jich oteoové stali se poddanými a musili povinnou lhůtu vysloužiti. Později pak, i když již přijmul pravoslavi, mu- sel jeti k odvodu téz do Rakous- ka, aniž za to co dostal od ruské či od rakouské vlady. Po onom nezdaru dražby Dubna a těch dvorů, každý chtěl svůj vklad nazpět a mezi tím téz tam byli dva generálové, kteří měli majet- ky až u Černého moře; někde muselo se z Černého moře ještě jeti 2 dni proti věd. — Nevím, co jest to za gubernii, však jest to v dunské oblasti — Hlinsko a Janěikrok. Ti jim nabízel de- satinu za 22 rublů, budovy z kame- neme postaveny, černá, úrodná půda i s hospodářským nářadím, hovězím dobytkem a kolik set ovel na každém majetku. Tehdy nechal se asi 30 rodin zapsat, však ti rozumnější dříve než se tam stěhovali, poslali 5 zvolených členů ze svého středu, aby si to vše prohlédli a jim pak psali, jak to tam vše vyhlíží. Vlak tam dvě hlavní věci chyběly — dobrá vo- da a dříví. Na sta mil tam není vidět stromu a když o těch po- mērech přišla zpráva do Dubné, tu mnoho páni se vyjádřilo, kdy- by měli po kolenu lězti, že do Čech zpět nepojedou a že tam nepůjdou i kdyby jim zebrota hrozila. Nyní všichni chtěli na tom výboru své peníze zpět, ale těch několik tisíc již scházelo a ti zapsaní pro Hlinsko a Janěi- krok je zpátky nedostali. Můj švagr přišel o 730 rublů a mnoho jiných v Senodubech, již tam mě- li pamí pln, asi o 2,800 rublů. Nevím určitě, však se vyprávělo, že přes 50,000 rublů se nedosta- valo. Nyní se tvořily spolky a ty se rozešly kupovat. Podarilo se jim koupit od 8 do 30 rublů mork a v některých obcích koupili více dvorů. Kde byl větší spolek, tu postavili vesnici. Když já jsem tam přijel v roce 1876, tak již byly vesnice založeny a utvo- řené české volosti s českým star- šinem, tento úřad byl berním úřa- dem, zdravotním, školním, pře- stupkovým, sirotčím, vůbec měl právomoc jako v Čechách hejt- manství a soud. Vlak ti, kteří se odstěhovali na Hlinsko a Janěi- krok, špatně pochodili. První rok úrodu získali kobykly a dru- hý rok všechno uschlo a úroda nebyla žádná a tu lidé, když ne- měli jiného, museli porážet do- bytek. — Majitel na to jim za- měnil majetek v Černilovské gu- bernii, však tam se rodil pouze ječmen a proso, mimo to všichni tam onemohli zimnici, proto tam vše opustili a uchýlili se na Volyni. Já jsem přijel na Rusi v r. 1876 a v roce 1877 m- l jsem pekařský obchod v Nizoci a te- hdy přišlo ke mně 8 rodin v tom nejbídnějším stavu — otrhaní, bez peněz, vyhladovělí a někteří dokonce nemocní. Ti, když vy- pravěli o svých zkušenostech, sta- rý kozák musel slet a k tomu prý ani životem nebyli tam jisti. Bylo nás tam pár Čechů, tedy jsme je obsloužili, načež oni ode- šli a více od té doby jsem o nich neslyšel. K Dubenské volosti pa- tříly obce Straklov, Ploska, Seno- duby, Mirohuš, Podháje, Novi- ny, Dorostoj; Hlinská volost: Hlinsko, Kourylov, Urveny, Hule, Zálesy, Urbulov, Hrušovice, Mar- tinovka, Špakov; Suchá volost: Horutin, Kuchynka, Miloš, Pod- lexovec, Ustěšín, Terešman, Hošp, Habiš, Volkovpatřil. To jsou v hospodách kůzleky a pod. hráli obce, jež byly založeny Čechy, a tak ve své hry byli zabráni, že

Severův Gothardský Olej. Jest vše odporován jako vřetecí liniment v léčení revmatismu ústrelu čili housera, neuralgie, křečí, otoků, ztuhlého krku, kloubů a svalů a v po- dobných bolestech a křečech, kde liniment jest obyčejně užíván neb odporován. Severovy Tab-Lax. Severovo Léčebné kožní mýdlo. Váude v lékárnách. Žádejte výslovně Severovy léky. Nemá-li je váš lékárník, objednejte si je přímo od W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA.

Zlatá žila píštěl — zaplaťte, až se vyléčíte. Jemný způsob léčení, který vyléčí zlatou sňu, píštěl a jiné rectální nemoci v krátkém čase, bez lékařské operace. Žádný chloro- formový éter nebo jiný umrtvující prostředek se neuvádí. Léč je zaručen v každém případě, přijatém pro léčení a peníze nemusí býti zaplaceny dokud ne- moc neodejde. Píšte pro knihu o Rectálních nemocích se svéostvím promi- nentních lidí, kteří byli trvale vyléčeni. Dr. TARRY, Bee Bldg., Omaha, Neb.

kteří chtěli koupit Dubně. P. J. H. úřadoval v Podháje a byl tam snad od začátku českým učite- lem. Byl všim a úřadoval, jak si toho přáli. P. S. úřadoval v Hlin- sku a i jinam dojížděl. Kašpar úřadoval v Halči, kde byly 4 ro- diny evang. — Musím se ještě krátce vrátit k tomu Dubnu. Na Volynsku jsou všechna židovská městčka, stavena na panských pozemcích, z nichž mušici plati- věké renty. Kdo jednou v Ru- sku postaví obydelné stavení, ne- smí je potom rozbourat leda, že by chtěl na onom místě postavit lepší. Kdo nepřetržitě obývá dům po 10 let, nikdo nemá práva je- z toho vyhnat. V prvních lé- tech měli Češi mnoho bídy, ježto mnozí značně se zadlužili, zabrali totiž více než měli na to peněz. Někteří stavěli velké stavby a peníze se na to dlužili od židů, ježto žádný jiný zde peníze tehdy neměl. První léta byly úrody špatné a žid bral nejméně 1/2 ko- pejky procenta z rublu týdně a za dle nepůjčil, než pouze na měsíce. Když pak dlužník po mē- síci nemohl platit a žida prosil, aby mu ještě měsíce posečkal, tedy úrok se připočítal a potom i z to- ho musel dlužník 1/2 kop. úroku židovi zaplatit. Pakli ale po prodloužené lhůtě židovi nezpla- til, tento ho u soudu žaloval. U soudu žid dostal splnitelný list, pak přijel soudbní a ten zabavil a prodal dražbou tolik, co byl dluh a soudní výlohy. Můj švagr si vypůjčil u žida 2 ruble 50 kop., když ale nemohl platit, tak za 3 roky to vzrostlo skoro na 500 ru- blů. Potom více obel prosilo gu- bernátora, aby to přijel sprostřed- kovat. Ten přijel a co bylo na směnky, muselo být zaplaceno a židi byli přinuceni vše v náhra- du přijmát na 3 roční splátky se 6 proc. úroků. Jinak by byli ži- di mnoho lidí na dobro ožebrači- li. Potom následkem rozháraných náboženských poměrů přišla vy- šetrující komise. Když pak při- jmuli pravoslavi, tak je popové museli poučovat. Věděli, že bu- dou mít s takovým lidem snad- nou práci a že pohrozením ztrá- tou majetků příjmu jistě pravo- slavi. A skutečně hrozba účinko- vala; při tom komise jezdila a Če- chům slibovala, že pust držet ne- musí. Později, když komise jezdila od obce k obci, shledala, že lidé v neděli dopoledne místo modlení Hubu, Volkovpatřil. To jsou v hospodách kůzleky a pod. hráli obce, jež byly založeny Čechy, a tak ve své hry byli zabráni, že

Adolf A. Tenopir, Český právník. Úřadovna: čis. 1325, roh 14. a William ulice. OMAHA NEBRASKA. Telefon: Doug. 8397. — Volejte 6048 — DOBRÁ KÁVA pouze za 23 centů libra. Upozorňujeme naše krajany na naši výbornou ká- vu, kterou nyní prodáváme po 23 centech libra v objednávkách ne menších než 25 liber; objednávky rozvážíme na menší pakličky dle přání. — Zvláště pro krajany v Nebrasce jest to nemalou výhodou objednat od nás, neb dovoz z Omahy jest nepatrný a dodávka rychlá. — Píšte si o vzorek této kávy, který Vám na požádání pošleme zdarma. — Všecky dopisy adresujte: OMAHA COFFEE MILL, 1904 SOUTH 13TH STREET OMAHA, NEBRASKA